

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicacionem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Provisiones Senectutis, Per Tres
Partes Distributæ - In quibus raræ ac penenecessariæ Veritates, cum
omnibus Christi fidelibus, tum potissimùm Gratiarum Cœlestium,
lucrorumque æternorum avidibus, quà theoreticè, quà practicè
proponuntur

Druzbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066391

Provisio 5. Ad thesaurizationem meritorum vitæ, Passionis Mortis Jesu
Christi, itemque Pretiosissimæ ejus Parentis & denique omnium Justorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45462

rum & partium, & potentiarum & circumstan-
 tiarum mutatione &c. &c. ita ut quot numero
 ejusmodi actiones sunt, totidem numero vici-
 bus Te Deum laudamus recitatum, Deusque
 laudatus sit. Item;

Confert se aliquis ad dormiendum: si dormi-
 tionem suam ita prævia intentione formet, ut
 Deum laudare (aliumvé actum erga Deum exer-
 cere) intendas tum dormitione sua, tum omni-
 bus corporis & animæ actionibus inter dormien-
 dum agendis, in Dei laudem ferri, aut Te Deum
 laudamus hymnum repetere, toties coram Deo
 hymnum dictum repetet, Deumque laudabit,
 quot actus erunt dormientis. Imò si hoc inten-
 derit agere Toto se, in latitudine verborum isto-
 rum aliàs explicata, tot vicibus laudabit Deum,
 hymnumque repetet, quot seu res, seu actio-
 nes rerum existent, juxta jam aliàs sensum enar-
 ratum, & alibi in industriis fusiùs enucleatum.

Ex quibus dictis elucescit, primo quidem
 fœcunditas & facilitas Provisionis hujus, dein-
 de, quantum ea esse debeat commendata, & in
 usum assiduum deducta, iis præsertim, quibus
 ob ætatem, & vitæ brevitatem, redimere tem-
 pus incumbit,

PROVISIO V.

*Ad thesaurizationem Meritorum, vitæ, Passio-
 nis, Mortis JESU Christi, itemque Pretiosissimæ
 ejus Parentis, & denique omnium
 Justorum.*

EXpendens Sapientissimus David, suam & cu-
 juslibet hominis coram Domino Deo suo,

G 5

& con-

Psal. 88. 5.
& sequ.

& consequenter in veritate rei, opulentiam hunc in modum tandem de illa pronuntiavit. *Lacutus sum in lingua mea. Notum fac mihi Domine nem meum, & numerum dierum meorum, quis est ut sciam quid desit mihi, Ecce mensurabiles posuisti dies meos: & substantia mea, tanquam nihilum ante te: Veruntamen universa vanitas, omnis Homo vivens: veruntamen in imagine pertransit homo, sed & frustra conturbatur: thesaurizat, & ignorat cui congregabit ea.* Gravissima & exaggeratissima exaggeratio, descriptio miseræ, mendicitatis, vanitatis, vilitatis, stultitiæ & ignorantia humanæ. Nam quid miserabilius, quàm dies mensurabiles & eos quidem incognitos habere? quid vanius, quàm universam vanitatem esse? quid mendicius, & egentius, quàm nihili ipsius substantiam, quam nihilum substantiæ possidere? quid vilius, quàm in imagine, in umbrae similitudine, non stare, sed pertransire? quid stultius, quàm frustra conturbari? quid ignorantius, quàm thesaurizare vanitatem, umbram, nihilum, & insuper ignorare, cui frustra labores & sudores?

Psal. 38. 8. Ea propter optimè sapientissimèque ibidem idem David subjungit, cum ait; *Et nunc quæ est expectatio mea? Nonne Dominus? Et substantia mea apud te est.* Hoc quippe secundum omnem rationem consultissimum est: cum ipse ex te, sis vilissimus, vanissimus, atque adè *universa vanitas*, tuaque tota substantia, tanquam nihilum sit coram ipsomet Deo, qui falli fallereque in iudicio & decreto suo non potest: à semet quidem ipso prorsus abscedere, & omnem spem avelle- re, transferre autem illam omnem ad unum Deum,

Deum, & apud ipsum, imò in illo ipso substantiam suam omnem collocare, apud ipsum thesauros omnes reperire, ex illo ipso eosdem coarcervare, illum ipsum, substantiam suam omnem reputare, invenire, facere, habere? Tunc enim revera definit homo nihilum esse, tunc universam exuit vanitatem, tunc annos æternos possidet, tunc thesaurizat, tunc congregat, & non ignorat cui congreget ea, sed est in Deum dives, sed est in Deo dives, sed est Deo dives, sine quo omnis dives est miser & pauper, quo uno & solo, omnis (esto cætera pauperrimus) est supra omnem modum dives, neque est finis thesaurorum ejus.

Et hoc quidem quod præmissi, extra omnem dubietatem est: in his verò fundata explicanda sunt aliqua, ut demum id quod in titulo propositum est provisionis hujus enarretur.

Sciendum igitur 1. est. quinam sint thesauri Dei? & hos enumerasse satis est. Primus ergo omnium thesaurus Dei, est ipse Deus, quo thesauro certius, verius, pleniùs, ditiùs, sincerius, nihil est, nihil esse, nihil cogitari, nihil desiderari potest. 2. Thesaurus Dei sunt (loquendo juxta modum nostrum, quo de Divinis & Deo, cogitare loquique possumus ac solemus) sunt, inquam, omnes perfectiones, omniaque attributa Dei: quorum cognitio & comprehensio plena, est omni creaturæ impossibilis, aliquorum autem est ambienda, & desideranda, curandaque participatio & possessio, aliquorum veneratio nobis incumbit, sed usurpatio aut possessio participatiovè, in hac præsertim vita, nequaquam: charitatem, miserationem, mansuetudinem, patientiam, longani-

ganimitatem, mansuetudinem, justitiam, veritatem ac veracitatem, benignitatem, rectitudinem, aliaque hujusmodi, possumus & debemus, quàm studiosissimè amare, conquirere, æmulari, coacervare: dicente Filio ipso Dei. *Estote perfecti sicut & Pater vester celestis perfectus est.* Et eodem *Dico vobis, diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, &c. ut sitis Filii Patris vestri qui in celis est, qui facit solem suum oriri super bonos & malos, & pluit super justos & injustos.* Hos thesauros Dei, quanto avarius & copiosius conquirimus, corradimusque, tanto Deo ditiores & simul gratiores sumus. Hæc porro thesaurizatio, peragitur assiduo & heroico virtutum exercitio, de quo in præsentia non plura. quemadmodum etiam de aliorum Dei attributorum & perfectionum thesaurizatione, non tendanda à nobis, hæc, & pro hac saltem vita, nihil etiam addendum videtur: quia & per se res nota est, & scriptura monet. *Altiora te ne quæsieris, & fortiora te ne scrutatus fueris. Qui scrutator est Majestatis, opprimetur à gloria, & denique vel solius Luciferi de cælo casus, satis superque ad deterrendum est.*

3. Sunt thesauri Dei omnia creata & omnis creatura, sed erudiente nos Evangelio, novimus, ejusmodi thesauros tunc optimè thesaurizari à nobis, quando maximè negliguntur dissipanturque à nobis propter Dei placitum, & propter Filii Dei exemplum dicente ipsomet Domino. *Si vis perfectus esse, vade vende omnia quæ habes & da pauperibus, & veni sequere me, & habebis thesaurum in cælo.*

4. Ad thesauros etiam Dei pertinent omnia bona spiritualia, quæ bona quidem nostra sunt, & bonos

bonos nos coram Deo faciunt, Dei tamen propriissima dona sunt, nosque debitores coram ipso constituunt, tanto obligatiores, quanto ex talibus donis videmur locupletiores. Atque hic jam quaritur, inter ejusmodi possessores, vel potius, ut loquitur Apostolus, inter dispensatores, *ut fidelis quis inveniatur.* Tales thesauri sunt. Gratia Dei sanctificans, & filium, amicum hæredemque Dei ex quo visum ostrum, si eam potimur constituens. Virtutes omnes principi & animatrici suæ charitati copulatæ. Dona Spiritus Sancti, & fructus ejusdem, aliæque divisiones gratiarum: tum etiam gratiæ actuales omnis generis, at imprimis efficaces & finales. Beatitudo denique ipsa, quanta est cælestis, æternæque vitæ Hæreditas, quæ promittitur nobis, & ad quam omnibus Dei gratiis providentiisque disponimur. Juxta illud. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum,* Rom. 8.28. salutis nempe, perfectionis & beatitudinis. At de horum thesaurorum Divinorum coacervatione, in præsentia aliquid dicere, neque libet, neque necesse est. Constat siquidem omnibus Dei famulis, ad hujusmodi thesauros congregandos totâ vitâ, totis viribus, toto corde, totâ mente connitendum esse, non ergo hic morandum sed ad alia procedendum nobis est.

Deus inter suos thesauros connumerat Animas omnes, præsertim verò lustrorum. De omnibus promiscuè dictum illud accipe Divinum: *Si separaveris pretiosum à vili, quasi os meum eris.* Jer. 15.19. Quanti hunc Animarum thesaurum æstimet, quantum desiderat sibi perpetuò crescere: nimirum satis declarat, beneficium Redemptionis, totaque Oeconomia Incarnationis Dominicæ: quam

- quam quidem rem Christus ineffabilem vel ipsi sibi visus est declarasse, quando Nicodemo dixit: *Sic enim Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret* &c. Lucas hoc ipsum Mysterium vocavit *Excessum*. Consensit & Paulus eidem, vocans illud. *Nimiam charitatem*. Petrus autem id ipsum exaggeratè volens explicare Animabus omnium hominum: *omne aurum, omne argentum, omneque pretiosum* rejecit. Neque minus est exaggeratum illud Domini nostri dictum de pretio Animæ vel unicæ. *Quid prodest homini, si universum mundum lucretur, anima vero sue detrimentum patiatur, aut quam commutationem dabit homo pro anima sua?* Est ergo supra modum pretiosus thesaurus Dei, Animarum salus, & perfectio; quem à Justis coacervari, inque Dei tabernacula & officinas comportari, quemadmodum est Deo gratissimum, ita justis ipsis ejus thesauri comportatoribus, est summè proficuum, & ad Spirituales cælestesque divitias cumulandas & constituendas, maximè idoneum, secundum illud Prophetæ: *Qui docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti & qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stellæ in perpetuas æternitates*. A quo sensu non recedit etiam Christus Dominus cum dicit, quod *qui servaverit vel unum de mandatis Dei minimis, & docuerit etiam sic homines, hic magnus vocabitur in regno cælorum*: nec tantum in regno cælorum, Beatorum domicilio æterno: in quo eruditores ac zelatores Animarum, speciali fulgent laureolâ, sed etiam in hoc regno cælorum, quod est militans Ecclesia Christi, in qua unusquisque ad justitiam erudiens animas hominum, vas electionis est Christo Domino ad portandum

nomen

nomen ejus prædicandumque, sicut de uno talium dixit Dominus.

Actor. 9. 15.

Quamvis autem hæc ita se habeant, in præfenti tamen provisione, non istam thesaurizationem, sed aliam quandam suadere intendimus. Superest itaque apud Deum nostrum, unum quoddam genus Theauri, Meritorum scilicet Christi Domini Nostri, quos ille, tanquam Deus Homo acquisivit totâ suâ vitâ, Passione & morte, acquisivit autem in suam quidem & Patris æterni gloriam, in Nostrum autem omnium salutem, opulentiam & beatitudinem. Qui meritorum Christi thesaurus, est per omnia infinitus, inexhaustus, immensus, sufficiens non ad unius tantum mundi, sed ad omnium possibilium Deo mundorum, salvationem, ditationem, beneficacionem. Qui thesaurus, non in hoc tantum est mirabilis, quod in se infinitus sit, quodque nostra omnia bona spiritûs & gratiæ & beatitudinis ex eo sint: quodque æternum Patrem, Beatificatorem, & æternam vitam, Hæreditatem, Mercedemque faciant: sed præterea hoc insuper nobis præstant, ut nostra opera quæcunque (in Christo duntaxat facta) valorem etiam meritorium, vimque & præmium merendi obtineant coram Deo, ex Justitia, ob nostrorum operum cum Christo ejusque gratiâ ac meritis conjunctionem, ita ut operibus nostris quibuscunque legitimè factis, debeatur cõrona justitiæ, merces gratiæ, præmiumque vitæ æternæ.

Præterea, hoc etiam Christi Domini merita, valore & dignitate sua, meritis nostris conferunt valoris, & efficaciam dignitatisque, ut non tantum ipsis nobis, quorum propriè sunt personaliter,
merita,

merita, operaque meritoria profint, sed aliis etiam proximis nostris, tam in hac, quam in illâ alterâ vitâ, (modo capaces sint) proficua sint, sive impetratoriè, sive satisfactoriè. Ex quo fit, ut ad Christi Domini thesaurum meritorum, adjungantur, & suo, & magis etiam Christi ipsiusmet jure, merita etiam omnium Sanctorum & Electorum ejus, puta, Pretiosissimæ Christi Matris Virginisque MARIÆ, & reliquorum Beatorum, imò &

Psal. 118. 63. viventium Justorum, dicente Davide: *Participo ego sum omnium timentium te Domine & custodientium mandata tua*, reliquaue scripturâ passim attestante. Meritis & precibus & justitiis Sanctorum protegi & juvari homines coram Deo, tum ad obtinenda beneficia, tum ad elevanda iura flagella omnis generis.

Hoc ergo thesauro meritorum Christi & Sanctorum ejus, apud Deum nostrum invento & comperto, ad omnes quidem homines opum caelestium indigos, pertinet, totâ possibili diligentia, & (ut sic loquar) avaritiâ, thesaurum hunc ad suam possessionem usumque derivare, eoque sese quàm copiosissimè ditare, sine dubio tamen hæc cura, atque avaritia inexplebilis, quàm propriissimè pertinet ad eos, quorum vita declinat, & ad exitum (in quo omnis diligentia velit non cessabit) appropinquat, monente Apostolo,

Hebr. 10. 25. *non deseramus collectionem nostram, sicut consuetudinis est quibusdam, sed consolantes, & tanto magis, quanto videritis appropinquantem diem mortis.*

Quis porrò modus esse possit hauriendi ex hoc Christi Electorumque ejus meritorio thesauro, eumque in divitias suas & possessionem, quam copiosissimè, ac simul compendiosissimè, deri-

vandi, jam hoc loco explicandum est. cū hoc sit præcipuum Provisionis hujus intentum in ejus titulo indicatum. Advertendum vero est Christi Domini nostri usum (suoque modo etiam Electorum ejus) multiplicem nobis esse posse, sicuti etiam multa, imò omnia nobis est Christus Deus noster. Possumus enim uti illo tanquam Deo creaturæ, tanquam Domino servi, tanquam Patre, Filii; tanquam Principe subditi, tanquam medico ægri, tanquam Pastore oviculæ, tanquam Doctore discipuli, tanquam Imperatore, milites, tanquam Duce errantes; tanquam capite membra, tanquam vite palmites, tanquam mediatore reconciliandi, tanquam Advocato debitores, tanquam Fidejussore obligati, tanquam Sacerdote & Sacrificio plebes, tanquam Fratre fratres, tanquam Amico amici, tanquam sponso sponsæ, tanquam iudice rei; tanquam misericorde miseri; tanquam vitâ mortui, & aliis infinitis pænè modis Christum Dominum usurpare, in rem nostram possumus: quoniam omnia nobis est Christus; sed hoc in præsentī non agimus. Tantum enim, strictly thesaurorum ejus substantiam nobis hauriendam destinamus, & modos id præstandi quærimus; quos varios esse posse, certum est.

Primus, isque fundamentalis est, esse implantatum in Christum insitumque in eo, sicut palmitem in vite, indutum Christo, sepultum in ipso, renatum in ipso, renovatum, manentem, reformatum in eodem, quod fit in Baptismo Christi suscepto, & per Fidem, Spem, Charitatem atque Gratiā ejus. quibus omnibus, moritur in nobis vetus homo, destruiturque corpus peccati, renascitur autem in nobis Christus, nosque in Christo,

accipientes ab eo & ex eo, potestatem filios Dei fieri, sicut & ipse est Filius Dei, etsi ille per naturam, nos per adoptionis gratiam.

*Eph. 4. 13.
Ibid. 15.*

Hoc fundamento regenerationis & infusionis Nostri in Christo supposito: incumbit nobis crescere in Christo, usque in virum perfectum, neque vero qualitercunque perfectum, sed usque ad mensuram ætatis plenitudinis Christi, veritate facientes in charitate, crescentesque in illo per omnia, qui est caput Christus. Istud autem crescere ad mensuram plenitudinis Christi, hoc sine dubio est quod in præsentibus indagamus, asserimusque; neque ad quam maximam Christi similitudinem consistendere, per morum ejus imitationem, doctrinæque ac voluntatis ejus executionem, & per meritum ejus, quàm copiosissimam in animarum nostrarum bonum derivationem.

Primus ergo modus in Christo crescere, & Christo ditari (& idem cum proportione de Sanctis atque ex Sanctis Dei dicendum est: quoniam non nisi ex Christo, & in Christo, & per Christum illi nobis proficui sunt) primus inquam modus est Fide in Christum perpetuò vivere, perpetuò opera fidei, & opera fidei imbuta facere, Fidem in Christum in sese radicare, firmare, stabilire, vitam sanguini, bonis omnibus præferre. Fidem Christi & in Christum, sibi familiarissimam, sapientissimam, pretiosissimam, admirabilem, saluberrimam, vivacissimam vitalissimamque reddere, idemque de ea in aliis proximis curare. Sic enim Christi

Matt. 12. 15. mus non tantum servi, aut amici, aut filii; sed etiam Matres atque Patres, prout tam ipse, quem Paulus attestatur.

Pari ratione, secundus ditescendi ex Christo

Sanctorumque ejus meritis modus est, per spei
 fiduciæque in Christum, & propter eum in ejus
 Sanctos exercitium, & usum assiduum; omnia
 nostra faciendo & patiando, quæcunque accide-
 rint, propter spem in Christum, & ex spe, atque
 cum spe in Christum. Scientes omne bonum,
 omne auxilium, omne pretium, omne præmium,
 omne solatium, omne gaudium nostrum, in
 Christo, à Christo, & per Christum, & propter
 Christum esse.

At verò maximè proficuus, necessarius inde-
 que & frequentandus frequentissimè est tertius
 modus, crescendi ex Christi Sanctorumque illius
 meritis, per charitatem; per hanc enim fides, per
 hanc spes, per hanc omnis virtus, omnisque gra-
 tia, operari debet omnia, ut nobis proficua sint o-
 mnia. Rotundè siquidem dixit Apostolus. *Sine*

1. Cor. 13. 1.

*charitate nihil sum, si charitatem non habuero, nihil
 mihi prodest.* Quocirca charitatem Christi sic
 habere, sic exercere, sic in ea radicati & fundati, sic
 assidui, sic eâ instructi esse debemus, *ut charitate
 vivamus, charitatem spiremus, charitatem operemur,
 in charitate, ex charitate, propter charitatem, cha-
 ritati agamus, quidquid agimus, patiamur quidquid
 patimur, speremus quidquid speramus, credamus
 quidquid credimus, timeamus quidquid timemus,
 simus quidquid sumus, utque adeò ipsamet quan-
 tum prævalemus charitas efficiamur & simus.*

Eph. 3. 17.

Col. 2. 2.

Si enim *Deus charitas est, & qui manet in charitate,
 in Deo manet, & qui adheret Deo, unus spiritus est
 cum ipso, quid ni etiam ipse per charitatem Dei
 atque Christi, efficiatur charitas ipsa Dei atque
 Christi? Quocirca maximum & præcipuum me-
 dium ex Christo, & in Christo ditescendi, thesau-*

1. Joan. 4. 8.

16.

1. Cor. 6. 17.

rorumque ejus immensam congeriem aggregandi, est exercitium assiduum charitatis Christi, & charitatis erga Christum & propter Christum. Omnia enim reliqua nostra, imò & Divina bona in tantum nobis de Christo derivant, in quantum charitati in Christum unita, charitateque formata sunt. propter quod charitas & gratia, & Beatitude æterna, aut omninò unum idemque sunt, in substantia sua; tantumque secundum esse perfectius vel imperfectius, vel secundum statûs differentiam aut ita sibi connexa sunt ut nullatenus separari queant. Itaque etsi omnes prorsus fideles, præcipuè tamen senectutem ingressi vel ingredienti, illud curare debent Apostoli monitum an præceptum? *Omnia vestra in charitate fiant.* & illud *1. Thes. 5. Simus induti lorica[m] fidei & charitatis, & galeam spei & salutis.* Quia verò ista sunt generaliora media derivandi merita Christi & Sanctorum etiam ejus, descendendum est ad pressiora & expressiora, magisque vicina.

1. Cor. 16.

1. Thes. 5.

Sit igitur quartus modus coacervandi merita Christi Domini, per frequentem, diligentem devotumque usum Sanctissimorum Sacramentorum; Cum enim Sacramenta Christi omnia sint veluti reconditoria quædam meritorum, & sanguinis, & gratiæ Christi: quisquis ea ritè, devotè, frequenter usurpat, merita Christi, is tantumquam de gazophylaciis suis haurit, divitiasque gratiæ & æternæ vitæ sibi congerit. Hoc verò potissimum fit in duobus Sacramentis, Pænitentia nimirum & Sacratissimæ Eucharistiæ, quorum usus & maximè necessarius, & ideò frequentandus, quod hoc loco suadendum non est pluribus: sed satis sit dicere, eos qui appropinquant

ad metas vitæ, Pœnitentiæ Sacramento uti debere, si commodè possint etiam quotidie, & quidem ita, ut non tantum quotidianas expient maculas, sed ita etiam, ut totius vitæ labes tam efficaci lavacro emaculent, possintque si non perpetuò (id enim hæc vita non patitur) saltem creberrimè vivere absque ulla coram Deo tam culpæ, quàm pœnæ, etiam purgatorii, etiamque spiritualis, obligatione. Quantum autem ad Sacrosanctam Eucharistiam: cum eà sit cibus & impinguatio animarum sanctarum, in eaque ipsemet fons omnis ac potissimum sanctificantis gratiæ, compendioso, sed immenso haustu exhauritur, manifestum est, consultissimum esse; corpore senescentibus, ut Eucharistiam nullo non die sumant, quantum fieri potest, quod Sacerdotibus valde promptum est, ad eam porro sumendam, sese quàm accuratissimè disponant, eandem quàm devotissimè sumant, eà verò sumptâ, tandiu in devotionis & virtutum actibus affectibusque crescant, quamdiu species Sacramentales intra sese durare opinari possunt.

§. Quia verò non facilè cuivis Communio Sacramentalis quotidie extra sacerdotium sacrificiumque convenire poreit; Istorum industriæ erit, Sacramentalem communionem Spirituali, non tantum quotidianâ, verum etiam horariâ, & si placet perque vires licet, etiam frequentiore, cum devotione, & fame compensare, adjuncto etiam ad id usu Indulgentiæ illis verbis: *Sit laudatum Sacratissimum Sacramentum.* seu. *Laudetur Sanctissimum Sacramentum.* attributæ, adjuncta insuper intentione, per omnes actiones & passionibus, meritis Christi Domini Sanctorumque

conjunctas, sese disponendi ad omnes fructus Sanctissimi Sacramenti, tam Eucharistiæ, quàm Poenitentia, quàm etiam Sacrosancti Sacrificii, cujus rei formula & praxis forsitan esse posset hujusmodi.

Toto me, semper, & ubique sit Laudatum Sanctissimum Sacramentum, quod ego semper & ubique laetiticè adoro, desidero, recipio, toto me, deque ejus dignitate & dignatione exulto toto me; atque ad ejus consecrationem & assumptionem, disponi per omnes actiones, & passiones meas, meritis Christi & Sanctorum unitas, desidero, peto, propono, Toto me. Atque hic fit quintus modus coacervandi meritorum Christi Domini divitias per Spirituales communionem quàm devotissime frequentatas.

Sit autem modus sextus. Libenter, frequenter, devotè reverenterque Sacratissimum Missæ Sacrificium partim peragere, partim audire, partim meditari, eique sic assistere, ac si interestes primæ illi in canaculo incruentæ, & item primæ in crucis altari cruentæ Missæ: affectu Apostolico, affectu Parentis Pretiosissimæ, affectu ipsius Christi. A Sacerdotibus enim legis novæ in Sacrificio quod peragunt, utrumque illud ab ipso Christo olim peractum, in ejusdem Christi Personæ, ejusdemque virtute & potentia repræsentatur, peragitur, repetitur, secundum per primum, seu cruentum per incruentum. Ut verò in Sacerdotem sacrificantem, tanto copiosius fructus meritorumque thesaurus redundet, & Sacrificio Missæ, tam ex opere operato, quàm ex opere operante, ad cæteras preparationes suas, remotas proximasque, hanc etiam adhibe-

bebit, ut secundum suam intentionem firmam, crebrâque repetitione ac ratihabitione stabilitam, per omnes actiones, passiones ac molestias seu mutationes suas, totius vitæ suæ, disponat se, (quod idem est ac disponere intendat) ad condigniore[m] Missæ celebrationem uberio- remque fructuum ex ea perceptionem, majoremque meritorum Christi efficaciam in sese derivandam. Quâ etiam ratione, seu intentione, & gratiæ post Sacrum agi, & defectus circa Sacrum admissi expiari possunt, prout in hac subjectâ formulâ patet.

Quater-Sancte Quaternio, Toto te, toto me, Tibi omnes actiones & passiones seu mutationes totius vitæ substantiæque meæ, (inò & omnium quantum in me est creaturarum) unitas actionibus & passionibus, & meritis totius vitæ Domini mei JESU Christi, in realem, verbalem, cordialem, præteritam, præsentem & futuram, omnimodam, possibilem, infinitam, incessabilem, offero, consecro, dono, trado, sacrifico, Gratiarum actionem, laudem, adorationem, amorem, venerationem, exaltationemque Tui. Itemque in præparationem ad futuras Missas & Communiones, & confessiones Sacramentales. Item in dispositionem ad gratias omnis sacrificii, Sacramenti, beneplaciti, actuales, habituales, opportunas, efficaces, perseverantes, finales. Item in satisfactionem pro defectibus omnibus quidem, at in specie Missarum & Communionum & Confessionum mearum, pro omnibus meis tam culpæ, quàm pœnæ obligationibus, potissimumque omnibus pœnis spiritualibus. Item pro gratia fervoris in vita & morte, proque Sancta

morte & pro finali in bonitate, sanctitate, perfectione, & Religioso statu, & Societate Jesu perseverantiâ.

Hujus formulæ usus esse potest, & aliàs quidem semper, & potissimum, ante vel post, omne Sacrum. Potest autem esse, apud omnes quidem divitiarum spiritualium amatores, Sacrosimorumque Sacrificiorum & Sacramentorum cultores, & maximè apud eos, quibus brevis vitæ cursus restat, & ad cumulanda merita dies abbreviati, tempusque reliquum modicum superest.

Sit tandem septimus modus, Merita Christi Domini & usurpandi, & accumulandi, similiterque aliorum Beatorum Dei, per quandam imaginationis, intellectusque & voluntatis, seu intentionis appetitusque rationalis, meritorum ipsorum, seu Sanguinis Christi apprehensionem, & per hanc animæ nostræ ejusdem applicationem. Docuit nos hunc modum, ipsemet Spiritus Sanctus in Scripturis suis, tum alias quidem sæpè, sed maximè ad propositum nostrum præfens congruè apud Isaiam. Ubi canit Propheta.

Isa. 13. 2. Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. Et
Zach. 13. 1. apud Zachariam, ubi dicitur. In die illa erit fons patens domui David & habitantibus Jerusalem in abluionem peccatoris & menstruatæ. Qui enim sunt isti fontes Salvatoris, patentes ad abluionem nisi vulnera, & Sanguis, & merita Jesu Christi, quæ in Sacramentis ejus deposita, inde hauriuntur ab animabus nostris, partim ministerio Ecclesiæ, partim devotione cujusque fidelis, sive is sit peccator pœnitens, sive justus proficiens atque perfectus in via Domini. Hanc ipsam de

Sangu
 usurp
 tim c
 magna
 in sang
 stolas
 ligno
 vocat
 ait en
 seu E
 candia
 rum.
 ramer
 cens.
 de ora
 um, q
 est C
 oratio
 dema
 stolu
 nostra
 sangu
 trus A
 ptibili
 vestra
 so sang
 Hac c
 Sangu
 Sanct
 inque
 rum n
 que c
 I
 stum

Sanguine seu meritis Christi imaginationem
 usurpat Beatus Joannes in sua Apocalypsi: par-
 tim cum ait. *Hi sunt qui venerunt de tribulatione* *Apoc. 7. 14.*
magna & laverunt stolas suas, & dealbaverunt eas
in sanguine Agni. partim cum dicit, *Beati qui lavant* *Apoc. 22. 14.*
stolas suas in sanguine Agni, ut sit potestas eorum in
ligno vite, &c. Qui idem Apostolus alio loco
 vocat vestimenti nomine Merita Sanctorum Dei:
 ait enim. *Datum est illi (sponsæ Agni, Animæ, Apoc. 19. 8.*
 seu Ecclesiæ) *ut cooperiat se byssino splendenti &*
candido. Byssinum enim justificationes sunt Sancto-
rum. Eadem nomine Incensi, Aromatum, Odo-
 ramentorumque idem Apostolus appellat, di-
 cens. *Data sunt (Angelo) incensa multa, ut daret* *Apoc. 8. 3.*
de orationibus Sanctorum omnium super altare aure-
um, quod est ante thronum Dei. Altare autem hoc,
 est Christus. Et ascendit fumus incensorum de
 orationibus (& meritis similiter) Sanctorum,
 de manu Angeli, sub simili Allegoria, idem Apo-
 stolus Sanguinem Christi vocat *Redemptionis* *Apoc. 5. 9.*
nostræ pretium, quando ait. *Redemisti nos Deo in*
sanguine tuo. Consentitque in eadem phrasi Pe-
 trus Apostolus dicens. *Scientes, quod non corru-* *1. Pet. 1. 18.*
ptilibus auro vel argento redempti estis, de vana
vestra conversatione paternæ traditionis, sed pretio-
so sanguine, quasi Agni immaculati & incontaminati.
 Hæc cum ita sint, licebit consimili ratione nobis,
 Sanguinem, meritaque Christi Domini, quin &
 Sanctorum ejus, & apprehendere & usurpare,
 inque profectum nostrum spiritualem & Anima-
 rum nostrarum coram Deo ditationem ornatum-
 que convertere. v. g.

i. Cogitans & animo meo statuens Chri-
 stum cum suis & Electorum suorum meritis,

H 5

esse

esse fontem limpidissimum & largi fluentissimum instar Paradisiaci manantis aquas salutis & Sanctitatis, & beatæ vitæ, & omnis gratiæ, virtutis, atque perfectionis: Impersonabo me toti universo, imò universis atomis universi universalitatis, & sic, Toto me, totque faucibus, quot creaturarum atomis, totque etiam vicibus, quot in tempore & æternitate sunt instantia, bibam, hauriam, derivabo, & deducam aquas meritorum in Christo contentorum, in cor, mentem, voluntatem, animam, substantiam meam, iisque replebo, non solum entitativam capacitatem meam quocunque modo realem, sed etiam vel ipsam Immensitatem Nihilitatis meæ, atque mendicitatis, quæ ex memetipso est in me, seu, quæ ipse, ex me ipso, sum prorsus infinita.

2. Cogitans Christum esse vitem speciosissimam, fecundissimam, faciam me, totum, quantum sum, in atomis meis, & in actionibus passionibusque seu mutationibus meis omnibus & singulis, veluti multiplicem palmitem, atque etiam botris quarumlibet actionum mearum oblitum, sicque ex Christo, & ejus, nec non ex Sanctorum ejus, meritis; humorem omnimodum traham, & botros operum tum producam, tum fecundos, turgidos, pretioso Christi & Sanctorum ejus vino, faciam; gustuique mensæ, cellariis Sanctissimæ Trinitatis, & ipsius Christi, & totius curiæ cælestis adferam, & inferam, offeram & propinabo, recondam, & in omnem æternitatem reservabo.

3. Cogitans Christum esse Balneum animarum nostrarum, quo & abluimur à sordibus, & omni puritate ac decore ornatur, & omnia

opera

opera nostra, tum purificantur, tum sublimantur, quotidie, sæpiùsque in die, & in singulis (quoad fas erit) spirationibus, commotionibus, ac momentis, Totum me, totamque substantiam & entitatem meam actionumque mearum injiciam in balneum hoc Sacratissimum, & in eo me, omniaque mea abluam, purificabo, dealbabo, ornabo, sublimabo. Nunquam penitùs ex hoc pretioso Christi meritorum balneo egrediens, nunquam me ab eo desiccans, sed semper in eo ad instar pisciculi natans.

4. Cogitans Christum ejusque, & Sanctorum ejus merita, esse ingentem, vastissimam, immensam & inexhaustam Auristodinam, vero & incorruptibili auro refertissimam, & sicut omnibus volentibus, ita etiam mihi pauperculo expositam, atque ad eruendum omnimodas auri celestis opes, liberaliter concessam; ponam ædificiolum meum in hac forma & omnia scriniola, omnes sarcinas meæ substantiæ, mearum virium, potentiarum, articulorum, actionum, & passionum, volitionum & desideriorum, necessitatum, capacitatum & possibilitatum perpetuò implebo, infarciam, cumulabo, iterum iterumque &c. &c.

Hac & simili ratione possum Dominum meum Jesum Christum, ejusque ac Sanctorum ejus merita cogitare, velut omnifarium quoddam Arsenalis continens omnigenas officinas rebus usui necessariis refertissimas. Hic Armamentarium, hic apotheca, hic vestiarius, hic omnis artifex, hic bibliotheca, hic cellæ vinariæ promptuariæque plena, & eructantia ex hoc in illud, hic (uno verbo) omne bonorum genus coacervatum repositi-

positumque ac simul uti, capereque volentibus rem suam expositum. Solus ergo restat hauriendi & in usum derivandi utentique labor, qui ipse labor, sine labore est, cum in sola voluntate libera, in solo desiderio, in sola intentione atque cupiditate nostra propemodum, principaliter, certe consistat. Adeò ut quantum desideras, quantum desideria, intentiones, cupiditates, vota que tuas dilatas & distendis: tantum capias, & adhuc infinities infinita supersunt, quæ si velis, si velle velis, eo ipso capias. Itaque hic mihi tantum licet, quantum libet. Hic non duplicibus, sed millecuplicibus quotidie mutatoriis vestiri induique possum, desumendo, & induendo mihi præter Christi vestimenta, nunc Angelorum, nunc Archangelorum, nunc Cherubinorum, nunc Seraphinorum, nunc Apostolorum, nunc Martyrum, &c. &c. nunc hujus N. nunc illius N. nunc illorum N. N. nunc istorum N. N. Sancti Sanctorumque. Idem dico de armatura fortium, quæ hic omnis est. de medicinali apotheca, quæ hic ad omnes morbos sanandos, ad omnes sanitates tuendas assiduò patet. Sed quia horum finis in enarrando nullus esset, & præstat illius usus, & fructuum finem nullum facere, & præfens caput sive provisio multum in longum processit, oportet ut ejus explicandæ (at non practicandæ) tandem finem faciamus.

PROVISIO VI.

Per Intentionum multiplicationem ad unum etiam opus.

A pud homines proverbium est, qui uno cane duos simul lepores captat, neutrum capit.

Nimi-